

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput II. Avarorum pracluduntur effugia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

» occidisti. Cave igitur, avare Fidelis, ne in
 » scrinio tuo claudas, vel sepelias vitam pa-
 » perum.

CAPUT II.

Avarorum præcluduntur effugia.

Dicet fortasse aliquis, ut allatarum auctoritatum vim infringat, oratorie sanctos Patres esse locutos, & exaggeratione usos: verum Scholastici ipsi, qui præcise & dogmatice loquuntur, eodem modo loquuntur. Unius sancti Thomæ auctoritatem hic lubet afferre, qui, cum Scholasticorum Princeps, recentioribus Casuistis præferri debet, qui crudelibus absonisque restrictionibus eleemosynam a Christianorum cætu videntur eliminare. Quæstionem proponit: *Utrum dare eleemosynam sit in præcepto?* Affirmative responder, utiturque hac ratione: *Nullus punitur pœna æterna pro omissione alicujus, quod non cadit sub præcepto; sed aliqui puniuntur pœna pro omissione eleemosynarum, ut patet (Matth. 25.): ergo dare eleemosynam est de præcepto.* In corpore autem articuli sic ratiocinatur: *Cum dilectio proximi sit in præcepto, necesse est omnia illi cadere sub præcepto, sine quibus dilectio proximi non conservatur. Ad dilectionem autem proximi pertinet, ut proximo non solum velimus bonum, sed etiam operemur, secundum illud 1. Joan. 3: Non diligamus verbo, neque lingua sed opere, & veritate. Ad hoc autem quod velimus, & operemur bonum alicujus, requiritur quod ejus necessitati subveniamus, quod fit per eleemosynarum largitionem: & ideo eleemo-*

synarum largitio est in præcepto. En tibi aliam
eiusdem Doctoris rationem: *Quia præcepta dan-
tur de actibus virtutum, necesse est quod hoc mo-
do donum elemosynæ cadat sub præcepto, se-
cundum quod actus est de necessitate virtutis:*
*scilicet secundum quod recta ratio requirit, se-
cundum quam ex parte dantis conside-
randum est, ut id, quod est in elemosynas ero-
gandum, sit ei superfluum; secundum illud Luc.*
11: Quod superest date elemosynam (2. 2.
quest. 32. art. 5.)

Difficultas in eo sita est, ut definiatur hoc
superfluum. Si Casuistis nonnullis fidem adhi-
bemus, nemo superfluum quid habet, neque
Reges ipsi; nemo proinde elemosynam tenetur
erogare. At caritati, quam invicem Christiani
exercere debent, Evangelii spiritui, & Ecclesiæ
traditioni ita adversatur hæc doctrina, ut primo
inuitu sit refutanda (a). Quod in necessitates,
aut legitimos usus servatur, potest non super-
fluum censer, si mediocre sit; verum non est
hoc ad ambitionem trahendum, qua sæculares
dignitates, honoresque quæruntur: hac siqui-
dem de causa pecuniam suam servare, & ab elee-
mosyna eroganda abstinere, aperte Evangelio
adversatur, & ex amore oritur, quo mundus
præ

(a) Anno 1679. ab Innocentio XI. ista damnata
fuit propositio: *Vix in secularibus, etiam Regi-
bus, invenies superfluum statui, & ita vix aliquis
tenetur ad elemosynam, quando tenetur tantum
ex superfluo statui.* Est inter damnatas 12ma.

præ proximo diligitur, quod impie solum licet
re affirmatur.

Alia quoque affertur excusatio, nempe necessitas status sui tuendi & dignitatis; sed vix sæpe hæc est excusatio. Hanc luxuriam necessitatem fere in omnibus mundus invexit; sed non est mundus Christianorum iudex, qui (ut ait Christus *Joan. 16.*) cum Principe suo *jam iudicatus est.* Sanctus Apostolus Paulus Christianos omnes ita admonet: *Habentes alimenta, quibus tegamur, his contenti simus (Tim. 6.)* Hunc textum explicans divus Thomas ait, divitias ad necessitatem repellendam tribui, hominemque duobus indigere, cibo ad famem explendam, vestibus ad aeris arcendas injurias. En naturæ limites, quibus & Evangelium præcipit. Non tamen affirmo ita hos limites definiendos, ut conveniens nulla sit inter variorum personarum gradus distinctio. Ridicule faceret quis assereret, eadem Regi ac villico utendum esse veste, mensa, ac comitatu, nec ullo ornatum apparatus, regiam Majestatem. Juxta gradum suum cæteris quoque licet se pariter ornare, aliosque sumptus facere; at dignitas excessum illum minime excusat, quem luxuriam in nostra tempora invexit, cum nulla jam neque dignitatis, neque originis sit distinctio, sed superbia sola & facultas sumptus metitur, quod cunctis Evangelii legibus adversatur. Haud igitur licet eleemosynam omittere, ut leges illas sequamur, quas luxuriam enormis invexit.

Post sacrarum Litterarum, & sanctorum Patrum auctoritatem valida utemur ratione, qua idem probatur. Ab orbis origine bona omnia erant communia: temporum successu eorum facta est divisio, quam injustam appellare & providentiae ordo, & populorum consensus, & ecclesiasticae civilesque leges vetant. Verum nonne injusta esset haec inaequalis divisio, si magis vel saltem aequae utilis non esset hominibus, ac communis possessio? Et nonne longe injus-
tior, si hominibus prorsus noceret. Id autem proculdubio eveniret, si cuncta hisce possidentibus, aliis contra omnium egentibus, egentium inopiae divites non subvenirent, neque ad id caritatis & misericordiae praeepto, quod nequeat remitti, non tenerentur. Si enim eleemosyna veluti consilium a libera dumtaxat divitum voluntate penderet, hominum plerique inopia perirent, dum pauci bonis abundarent. „ Si eleemosynam divitibus (ait sanctus Ambrosius *Serm. 36.*) Deus non praecipisset, videretur injustus, aliis bona omnia tribuens, cuncta aliis negans. Sed haec cessat querela, si divitibus praecipiat, ut pauperum levant inopiam, horumque veluti tutores sint; Deique in hoc sapientia elucet, qui hac distributione divitibus suam patefacit largitatem, & pauperum patientiae coronam parat. Tu vero, cui tot bona Deus est largitus, sine injustitia eleemosynam pauperi negare putas? Ne te fallas, idem pene est pauperi indigenti ex tua abundantia non tribuere, ac aliena rapere.